

BMVI-seurantakomitean kokouspöytäkirja 14.12.2022

Aika 14.12.2022 klo 14.15 – 16.15

Paikka Sisäministeriö (Kirkkokatu 12, Helsinki, nh. Aleksanteri ja etäyhteydellä)

Läsnä Puheenjohtajat
 Laura Yli-Vakkuri (pj.), sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö
 Artsi Alanne (vpl.), sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö

Jäsenet

Jaakko Olli, sisäministeriö, rajavartio-osasto (etäyhteydellä)
 Jere Lumme, valtiovarainministeriö, vero-osasto, tulliyksikkö
 Martin Airisto, Maahanmuuttovirasto

Varajäsenet

Joel Soinen, ulkoministeriö
 Hannu Kautto, Poliisihallitus
 Toni Vasama, Tulli

Sihteerit ja asiantuntijat

Riika Väliahde (siht.), sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö
 Tuure Lehtinen (siht.), sisäministeriö, hallinto- ja kehittämisosasto
 Elina Sillanpää, sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö (etäyhteydellä)
 Annika Miely, sisäministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö (etäyhteydellä)

Muut osallistujat

Stefano Di Giusto, Euroopan komissio (etäyhteydellä)
 tulkit/englanti, Delingua Oy (etäyhteydellä)

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

Poissa

Jäsenet

Virpi Kankare, ulkoministeriö

Katja Kaukonen, sisäministeriö, maahanmuutto-osasto

Pauliina Eskola, sisäministeriö, pelastusosasto

Tomi Vuori, sisäministeriö, poliisiosasto

Lauri Taro, valtiovarainministeriö, budjettiosasto

Kaisa Turunen, Poliisihallitus

Jari Tolppanen, Rajavartiolaitos

Ville Törmälä, Tulli

Varajäsenet

Ilkka Saunamäki, sisäministeriö, maahanmuutto-osasto

Jari Honkanen, sisäministeriö, pelastusosasto

Heidi Kankainen, sisäministeriö, poliisiosasto

Jarkko Kolehmainen, sisäministeriö, rajavartio-osasto

Marko Synkkänen, valtiovarainministeriö, budjettiosasto

Ismo Mäenpää, valtiovarainministeriö, vero-osasto

Pekka Martin, Maahanmuuttovirasto

Hannu Tervo, Rajavartiolaitos

Pysyvät asiantuntijat

Sirpa Rautio, Ihmisoikeuskeskus

Leena Leikas, Ihmisoikeuskeskus

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.20.

2 Kokouksen päätösvaltaisuuden toteaminen

Asia: Kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden. Seurantakomitea on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja muista jäsenistä vähintään puolet (jäsenistä/varajäsenistä vähintään 6) on saapuvilla.

Esitys: Todetaan läsnäolijat ja todetaan kokous päätösvaltaiseksi.

Päätös: Puheenjohtaja totesi jäsenvaihdokset. Sisäministeriön maahanmuutto-osaston jäseneksi Vesa Kotilaisen tilalle on nimetty Katja Kaukonen. Puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi.

3 Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Esitys: Hyväksytään esityslista.

Päätös: Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

4 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Esitys: Hyväksytään edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

5 Seurantakomitean ennen ohjelman hyväksymistä tekemien päätösten vahvistaminen

Asia: Rahoitusvälineen ohjelman seurantakomitea asetettiin valtioneuvoston yleisistunnossa 17.3.2022 ja sisäministeriö teki päätöksen seurantakomitean asettamisesta 21.3.2022. Seurantakomitean kokoonpano vahvistettiin asettamisen yhteydessä ja sen toimikausi alkoi asettamisesta lähtien. Koska seurantakomitea asetettiin ennen kuin Euroopan komissio hyväksyi rahoitusvälineen ohjelman, vahvistetaan ennen ohjelman hyväksymistä järjestetyissä kokouksissa päätetyt asiat.

Esitys: Todetaan, että seurantakomitean kokoonpano on vahvistettu silloin kun seurantakomitea asetettiin. Vahvistetaan seuraavat päätökset, jotka seurantakomitea teki ennen kuin Euroopan komissio hyväksyi rahoitusvälineen ohjelman:

- seurantakomitean työjärjestyksen vahvistaminen (kokous 11.4.2022)
- valintamenettelyn ja -perusteiden hyväksyminen (kokous 11.4.2022)

Päätös: Seurantakomitea vahvisti esityksen mukaiset päätökset.

6 Ajankohtaiset asiat

Asia: Hallintoviranomainen esittelee seurantakomitealle seuraavat ajankohtaiset asiat:

- kevään 2022 haun lopputulos
- syksyn 2022 haun tilanne
- BMVI-ohjelman päivittäminen alkuvuonna 2023

Esitys: Merkitään tiedoksi.

Hallintoviranomainen toi esille, että syksyn 2022 haussa on haettu erityistavoitteen 2 hankkeisiin noin 1,2 miljoonaa euroa enemmän rahoitusta kuin hakuilmoituksen mukaan oli haettavana. Tämä tarkoittaa, että hankkeiden kustannuksia joudutaan karsimaan avustusten myöntövaiheessa.

Päätös: Merkittiin ajankohtaiset asiat tiedoksi.

7 Ohjelmakauden 2021 – 2027 sähköisen tietojärjestelmän esittely

Asia: EU:n sisäasioiden rahastoja koskeva niin sanottu yleisasetus (CPR-asetus) edellyttää sähköisen tiedonvaihtojärjestelmän käyttöä avustuksen saajien ja rahastojen hallinnoinnista vastaavien viranomaisten välillä viimeistään 1.1.2023 lukien. Kansalliseen lakiin edellytettävät muutokset ovat eduskunnan käsittelyssä, HE 210/2022 vp.

Hallintoviranomainen esittelee uutta tietojärjestelmää.

Esitys: Esittely merkitään tiedoksi.

Hallintoviranomainen esitteli seurantakomitealle tietojärjestelmää ja sen käyttöönottoaikataulua. Ensimmäisen vaiheen käyttöönotto on 16.1.2023. Ensimmäisiä käyttäjiä ovat kevään 2022 haussa avustusta saaneet organisaatiot, joiden hankkeiden tiedot järjestelmätoimittaja siirtää järjestelmään. Käyttäjäkoulutusta tarjotaan tammi-helmikuussa. Uusi tietojärjestelmä on TUVEn ulkopuolinen järjestelmä, jossa ei käsitellä turvaluokiteltua tietoa.

Päätös: Merkittiin esittely tiedoksi.

8 Teknisen avun käyttösuunnitelma ja katsaus teknisen avun käyttöön

Asia: Tekninen apu on täysimääräistä tukea, jolla katetaan hallintoviranomaiselle ja tarkastusviranomaiselle rahastojen toimeenpanosta aiheutuvat kustannukset. Hallintoviranomainen päättää vuosittain seurantakomiteaa kuultuaan teknisen avun käyttöä koskevasta suunnitelmasta ja antaa seurantakomitealle katsauksen teknisen avun käytöstä.

Esitys: Asia merkitään käsitellyksi.

Keskustelu: Hallintoviranomainen esitteli asian. Seurantakomitea tiedusteli, miten teknisen avun budjetti vertautuu muiden relevanttien maiden budjetteihin – toimitaanko Suomessa kustannustehokkaasti muihin jäsenmaihiin verrattuna? Todettiin, että eri maiden tilannetta on vaikea vertailla. Tekninen apu on 6 % rahaston määrärahoista kaikissa rahastoissa, joten isoilla mailla on käytössään huomattavasti suurempi teknisen avun budjetti.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi.

9 Tuloksellisuuskertomuksen esittely

Asia: BMVI-asetuksen 29 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosien 2023 ja 2031 välillä kunkin vuoden helmikuun 15. päivään mennessä vuosittainen tuloksellisuuskertomus. Tuloksellisuuskertomuksessa raportoidaan edeltävän tilikauden välinen jakso, joka alkaa 1. heinäkuuta ja päättyy 30. kesäkuuta seuraavana vuonna. Tästä poiketen vuonna 2023 toimitettava

ensimmäinen tuloksellisuuskertomus kattaa 1.1.2021 alkaneen jakson. Hallintoviranomainen esittelee asiaa.

Seurantakomitean tehtävänä on hyväksyä rahoitusvälineen ohjelman vuotuinen tuloksellisuuskertomus.

Esitys: Hallintoviranomainen esittää, että asia merkitään käsitellyksi ja että seurantakomitea hyväksyy 15.2.2023 mennessä komissiolle toimitettavan tuloksellisuuskertomuksen kirjallisessa menettelyssä alkuvuodesta 2023.

Hallintoviranomainen esitteli tuloksellisuuskertomuksen sisältöä. Kertomus laaditaan tarkemmalla tasolla kuin edellisellä ohjelmakaudella. Tuloksellisuuskertomus pitää toimittaa komissioon, vaikka ohjelmia ei ollut vielä hyväksytty ensimmäisen raportoitavan jakson aikana. Pj korosti, että kyseessä on nimenomaan tuloksellisuuskertomus eli ohjelman tuloksellisuutta haetaan.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi. Seurantakomitea hyväksyi esityksen tuloksellisuuskertomuksen käsittelystä kirjallisessa menettelyssä.

10 Toimeenpanosuunnitelman päivittäminen

Asia: VN asetuksen sisäasioiden rahastoista (119/2022) 3§ mukaisesti hallintoviranomainen tarkastelee vuosittain rahoitusvälineen toimeenpanosuunnitelman muuttamistarvetta ja kuulee tässä yhteydessä seurantakomiteaa. Valtioneuvoston raha-asiainvaliokunta on 1.9.2022 käsitellyt ja sisäministeriö on 7.9.2022 hyväksynyt rahaston toimeenpanosuunnitelman 2022 – 2023.

Hallintoviranomainen esittelee toimeenpanosuunnitelmaan esitettäviä muutoksia.

Esitys: Seurantakomitea keskustele hallintoviranomaisen toimeenpanosuunnitelmaan esittämistä päivityksistä ja mahdollisista tarpeista muille päivityksille. Seurantakomitean jäsenet esittävät hallintoviranomaiselle mahdolliset lisäkommenttinsa toimeenpanosuunnitelmaan viimeistään 18.1.2023.

Keskustelu: Hallintoviranomainen kävi läpi toimeenpanosuunnitelmaan esitetyt tekniset ja sisällölliset muutokset. Toimeenpanosuunnitelmaan (ET 1) on lisätty tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen liittyvä erityistoimi, jonka kautta ohjelmaan kohdentuu lisärahoitusta.

Erityistavoitteessa 2 hankkeisiin varattu rahoitus on haettu kokonaisuudessaan syksyn 2022 haussa (haettavissa oli 4,75 milj. euroa ja hankeavustuksia haettiin yli 6 milj. euroa). Erityistavoitteen 2 hankkeet painottuvat vahvasti VIS-asetusuudistuksen mukaiseen viisumitietojärjestelmän kehittämiseen ja tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen (täytäntöönpanotoimi 2 E). Muiden ohjelmassa kuvattujen toimien toteuttamiseen, kuten edustustojen asiakaspalvelupisteiden ja niiden tekniikan uusimiseen, edustustojen viestintäinfrastruktuurin parantamiseen, asiakirjatutkintavälineistöön, viisuminkäsittelijöiden koulutukseen ja koulutusmateriaalin digitalisointiin ei jäisi lainkaan rahoitusta. Toimiin liittyy kuitenkin varsin merkittäviä ohjelmason tuotos- ja tulosindikaattoreita.

Hallintoviranomainen kehotti seurantakomiteaa ottamaan kantaa toimien priorisointiin. Muutokset eivät vaikuta takautuvasti syksyn 2022 hakuun. Jos ET 2 hankerahoitus halutaan käyttää VIS-uudistuksen ja yhteentoimivuuden toimeenpanoon, on ET 2 operatiivista tukea mahdollista siirtää hankkeisiin, jotta myös muille toimille olisi rahoitusta tulevissa hauissa. Vuonna 2024 tehtävän väliarvioinnin yhteydessä on mahdollisuus saada lisärahoitusta ohjelmaan, mutta tästä ei ole vielä tarkempaa tietoa. Seurantakomitea tiedusteli, eikö mahdollisesti saatavan lisärahoituksen määrä ole jo tiedossa. Komission edustaja totesi, että lisärahoituksen määrä kokonaisuudessaan on tiedossa, mutta sen kohdentaminen jäsenvaltioille riippuu väliarvioinnista.

Seurantakomitea totesi, että VIS-uudistus ja IO ovat ehdottomasti prioriteetteja, joita täytyy edistää. Muut erityistavoitteen 2 toimet voitaisiin jättää loppuohjelmakaudelle. Ulkoministeriön edustaja ilmoitti, että rahoituksen siirto operatiivisesta tuesta hankkeisiin olisi ulkoministeriölle alustavasti hyväksyttävissä.

Hakuun avattavia toimia ei ole BMVI-rahoitusvälineessä lähtökohtaisesti suunniteltu rajattavan, mutta tässä tilanteessa hallintoviranomainen esitti, että täytäntöönpanotoimi 2 E voitaisiin sulkea pois ainakin vuoden 2023 hauista. Esitys herätti näkemyksiä puolesta ja vastaan. Erityistavoitteen 1 osalta ei ole tarpeen rajata hakuja, sillä hakemukset ovat kohdistuneet kattavammin eri täytäntöönpanotoimiin.

Erityistavoitteen 1 toimet ovat edelleen relevantteja, eivätkä esim. Ukrainan tilanne tai itärajan esteitä aiheuta päivittämistarpeita.

Hallintoviranomainen nosti esiin myös kysymyksen kevään 2023 haun tarpeellisuudesta. Rahoitusvälineen sidonta-aste syksyn 2022 haun päätösten myötä tulee olemaan yli 60 % erityistavoitteessa 1 ja yli 80 % erityistavoitteessa 2. Lisäksi kevään vaalit ja uusi hallitusohjelma saattavat synnyttää tarpeen tarkastella toimeenpanosuunnitelmaa uudestaan toimintaympäristön muutosten valossa. Toisaalta ET 1 IO-erityistoimeen saatu lisärahoitus saattaa olla tarpeen avata haettavaksi keväällä 2023. Kokouksessa läsnä olevat tahot eivät tunnistaneet välttämätöntä tarvetta hakea rahoitusta keväällä 2023, vaan voisivat keskittyä käynnistyneisiin hankkeisiin, jotka ovat varsin pitkiä.

Euroopan komission edustaja Di Giusto huomautti, että yleisasetus (CPR) mahdollistaa joustavuuden erityistavoitteiden välillä siten, että erityistavoitteesta toiseen voi siirtää enintään 15 % erityistavoitteen määrärahoista ilman ohjelmamuutosta. Seurantakomitean pitää hyväksyä muutos, mutta sitä ei tarvitse hyväksyttää komissiossa. Lisäksi Di Giusto muistutti mahdollisuudesta saada lisärahoitusta temaattisen välineen kautta. Temaattista välinettä koskeva komission työohjelma vuosille 2023 – 2025 on hyväksytty ja se julkaistaan komission verkkosivuilla. Lisäksi komissio avaa unionin toimien hakuja, joiden kautta voi hakea hankerahoitusta useamman jäsenmaan hankkeisiin suoraan komissiosta. Di Giusto kehotti seurantakomiteaa tutustumaan näihin, koska näistä voi löytyä uusia hakukohteita.

Päätös: Asia merkittiin käsitellyksi. Hallintoviranomainen pyysi seurantakomitean näkemyksiä erityisesti siitä,

- halutaanko erityistavoitteessa 2 käyttää suunniteltua enemmän rahoitusta VIS- ja IO-toimiin

- miten varmistetaan riittävä rahoitus muille erityistavoitteen 2 toimille
- halutaanko erityistavoitteen 2 sisällä siirtää operatiivista tukea hankkeisiin
- halutaanko täytäntöönpanotoimi 2 E sulkea pois 2023 (ja mahdollisesti myös 2024) hauista, mikäli ET 2 hankkeisiin ylipäättään on rahoitusta käytettävissä (siirto operatiivisesta tuesta)
- halutaanko joitakin muita ET 1 / ET 2 toimia rajata pois hauista
- onko tarpeen järjestää haku keväällä 2023 (huomioiden myös ET 1 erityistoimi).

Kommentit toimeenpanosuunnitelmaan ja pohdittaviin kysymyksiin pyydetään viimeistään 18.1.2023 EUSA-virkapostiin.

11 Arviointikriteerien muuttaminen

Asia: Seurantakomitea hyväksyi kokouksessaan 11.4.2022 hankkeiden valinnassa käytettävät menettelyt ja perusteet. Rahastojen ensimmäisen haun hakemusten käsittelyn yhteydessä on havaittu tarve arviointikriteerien tarkentamiselle. Hallintoviranomainen esittelee seurantakomitealle arviointikriteereihin ehdottamansa muutokset.

Seurantakomitean tehtävänä on hyväksyä toimien valinnassa käytettävät menetelmät ja perusteet ja niihin tehtävät muutokset.

Esitys: Seurantakomitea hyväksyy muutetut toimien valinnassa käytettävät menettelyt ja perusteet.

Päätös: Seurantakomitea hyväksyi muutokset valintamenettelyyn ja valintaperusteisiin.

12 Kumppaneiden perehdyttäminen rahastoon

Asia: BMVI-rahoitusvälineen ohjelman kohdassa 6 kuvataan kumppanuusperiaatteen toteutumista ohjelman toteutuksessa. Tarkoituksena on lisätä kumppaniorganisaatioissa ymmärrystä rahastosta ja sen hyödyntämismahdollisuuksista ja siten edistää ohjelman tehokasta toimeenpanoa. Myös seurantakomitean kehittämispäivässä 16.9.2022 nostettiin esiin tarve perehdyttää seurantakomiteoiden jäseniä. Hallintoviranomainen esittelee asiaa kokouksessa.

Esitys: Seurantakomitea keskustelelee sidosryhmien perehdyttämistarpeista ja esittää toiveensa ja tarpeet koulutuksen sisällöksi. Hallintoviranomainen valmistelee keskustelun pohjalta koulutussuunnitelman, joka lähetetään seurantakomitean kommenteille kirjallisessa menettelyssä tai käsitellään seurantakomitean seuraavassa kokouksessa.

Keskustelu: Seurantakomitea totesi, että nykyiset koulutukset ja tilaisuudet ovat olleet riittäviä ja toimineet hyvin. Suunnitellut teemapäivät ja -kokoukset ovat näihin hyvä lisä ja tarjoavat mahdollisuuden tutustua eri organisaatioiden toimintaan ja rahastojen hyödyntämiseen. Seurantakomitea ei tuonut esille muita perehdyttämistarpeita.

Päätös: Puheenjohtaja totesi, että keskustelun perusteella koulutussuunnitelmalle ei ole tällä hetkellä tarvetta. Asia merkitään käsitellyksi.

13 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

14 Seuraava kokous

Asia: Seurantakomitean kehittämispäivässä 16.9.2022 keskusteltiin seurantakomitean työskentelytavoista ml. mahdollisuudesta järjestää teemapäiviä ja tutustumiskäyntejä esim. seurantakomitean jäsenorganisaatioihin ja hankkeisiin.

Esitys: Hallintoviranomainen esittää, että seuraava kokous on teemakokous, jossa tutustutaan Rajavartiolaitoksen toimintaan ja sisäasioiden rahastoista rahoitettuihin hankkeisiin. Kokouksen alustavaksi ajankohdaksi ehdotetaan 14.2.2023.

Päätös: Seuraava kokous järjestetään Rajavartiolaitoksessa teemakokouksena. Ajankohta on alustavasti 15.2.2023. Rajavartio-osaston edustaja toivotti seurantakomitean tervetulleeksi tutustumaan Rajavartiolaitokseen.

15 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.16.

Seurantakomitean puheenjohtaja, ylijohtaja Laura Yli-Vakkuri

Seurantakomitean sihteeri, erityisasiantuntija Riika Väliahde

Liitteet

Jakelu Seurantakomitean jäsenet, varajäsenet ja pysyvät asiantuntijat

Tiedoksi Euroopan komissio